

Huvudansökan, kandidatprogrammet i samhällsvetenskaper (undervisning på svenska), inriktningen i socialt arbete

Urvalsprov 24.5.2017

Texta dina person- och kontaktuppgifter.

Skriv ditt namn med latinska bokstäver (abcd...), inte t.ex. med kyrilliska bokstäver (абгд...).

Om du inte har en finsk personbeteckning, skriv i stället ditt födelsedatum.

Efternamn	
Samtliga förnamn	
Personbeteckning	
E-postadress	
Telefonnummer	

Kontrollera med hjälp av sidnumren att du har fått alla sidor.

Skriv ditt namn och din personbeteckning på varje sida, även om du svarar inte på uppgiften på sidan.

Skriv din namnteckning i nedanstående låda som tecken på att du har kontrollerat de detaljer som nämns ovan.

Namnteckning	
--------------	--

Om du vill att dina svar på uppgifterna bedöms, lämna nedanstående låda tom.

Om du vill att dina svar på uppgifterna inte bedöms, skriv följande text i nedanstående låda:

"Jag vill att mina svar inte bedöms". I det här fallet får du noll poäng för dina svar.

Avstående från bedömning	
--------------------------	--

Den här sidan är avsedd för universitetets anteckningar. Gör inga egna anteckningar på den här sidan.

SOC 1234

Urvalsprovet består av två (2) delar. Frågor från båda delarna ska besvaras. Vardera delen kan ge högst 20 poäng. Maximala poäng i urvalsprovet är 40.

Under DEL 1 ska du besvara **två av de fyra frågorna** enligt eget val. Under DEL 2 ska frågorna besvaras **till alla delar**.

DEL 1. (totalt högst 20 poäng)

Besvara **två** av frågorna: 1a, 1b, 1c, 1d. Dessa frågor gäller de fyra artiklar som ingår i litteraturlistan för urvalsprovet som hittas på studieinfo-portalen. Varje fråga gäller en av artiklarna och ger högst 10 poäng. Du ska besvara **två** av de fyra frågorna, **inte fler**.

Fråga 1a Skriv ett essäsvår.

Frågan relaterar till artikeln ”Reflektioner om dilemman i social barnavård” (Socialvetenskaplig Tidskrift 2/2013) av Gunvor Andersson.

I artikeln diskuteras fyra ”dilemman”, dvs. frågor som finns inbyggda i den sociala barnavården (barnskyddet) men som det inte finns entydiga svar på. Redogör för det centrala innehållet i dessa dilemman. (10 p)

Fråga 1b Skriv ett essäsvår.

Frågan relaterar till artikeln ”Unga möter ökade sociala risker – en bakgrund om ungdomsarbetslöshet och utanförskap” (Socialmedicinsk tidskrift 5/2013) av Jonas Olofssons och Lisbeth Lundahl.

Forskningsresultat visar på att ungas s.k. övergångsmönster förändrats. Beskriv olika orsaker till denna förändring: Varför har de sociala risker som unga möter i övergången från ungdoms- till vuxenlivet tilltagit under de senaste åren? (6 p) Och varför förmår inte de välfärdspolitiska systemen och arbetsmarknadspolitiska åtgärderna motverka ungdomsarbetslösheten lika effektivt som tidigare? (4 p)

Fråga 1c Skriv ett essäsvår.

Frågan relaterar till artikeln ”Internationellt socialt arbete – Definitioner och perspektivval i historisk belysning.” (Socialvetenskaplig tidskrift 2/2013) av Erica Righard.

Med utgångspunkt i tidigare forskning kan man se att definitionen av begreppet internationellt socialt arbete har utvecklats i tre olika vågor. Presentera de tre vågorna. Med vilka termer/begrepp beskrivs vågorna (4 p)? När, under vilka omständigheter har de olika vågorna uppkommit och hur de beskrivs i relation till inter-nationalitet och inter-kulturalitet (6 p)?

Fråga 1d Skriv ett essäsvår.

Frågan relaterar till artikeln ”Frikoppling, sammankoppling och besvärliga maktrelationer i socialt arbete” (Socialvetenskaplig tidskrift 3-4/2013) av Leili Laanemets, Tina Mattson och Vanna Nordling.

I artikeln använder skribenterna begreppen frikoppling och sammankoppling då de beskriver hur socialarbetare resonerar kring och brottas med kategorisering och samhällsrelaterade maktstrukturer. Redogör för hur begreppen frikoppling och sammankoppling presenteras och diskuteras i artikeln (10 p).

URVALSPROVET FÖR SÖKMÅLET SAMHÄLLSVETENSKAPER: MODELLSVAR

Urvalsprovet består av **fem (5) delar**. Besvara alla frågor i alla delar av provet. Varje del kan ge högst 8 poäng. Maximala poäng i provet är 40.

Del 1: Besvara kortfattat frågorna 1a-1e.

Del 1 relaterar till texten av Karmela Liebkind och Anna Henning-Lindblom (2015) "Identitet och etnicitet – och språk?". Dessutom ska det bifogade materialet ur Jari Kuosmanens studie "Finn-kampen. En studie av finska mäns liv och sociala karriärer i Sverige" (material 1) användas.

Besvara frågorna 1a-1e utgående från Liebkinds och Henning-Lindbloms text och material 1 om sverigefinnarna:

1a. Vilken typ av upplevelser som nämns i material 1 kan inverka på identifikation och grupprelationer? (1 p) Hur kan dessa upplevelser inverka på identifikation och grupprelationer? (1 p)

Modellsvar: (Max 2 p)

Upplevelser av fördomar (0.5p) och diskriminering (0.5p) kan försvåra nationell identifikation (0.5p) och försvåra grupprelationer (0.5p).

1b. Vad upplever sverigefinnarna i material 1 att förväntas av dem i fråga om ackulturation? (1 p)

Modellsvar: (Max 1 p)

Assimilation (1p) ELLER Majoritetsidentitet (1p).

1c. Utifrån teorin om social identitet, hur framkommer i material 1 en strävan efter en positiv självbild? (2 p)

Modellsvar: (Max 2 p)

Partiskhet (2p) ELLER

Positiva attityder mot ingruppen (1p) och negativa attityder mot utgruppen (1p)

1d. Vilken typ av hot mot sverigefinnarna framkommer i material 1? (2 p)

Modellsvar: (Max 2 p)

Direkt nedvärdering ELLER diskriminering (1p)

Låg gruppstatus ELLER hot mot gruppens värde (1p)

1e. Vad skulle assimilation innebära för sverigefinnarna? (1 p)

Modellsvar: (Max 1 p)

Gruppdöd (1p) ELLER Upphör att prata finska (1p)

Del 2: Besvara fråga 2.

Del 2 relaterar till artikeln av Peter M Dahlgren (2013) "Politikers retoriska självförsvar under mediedrev. Hur statusläran kan ge ny kunskap om politiska intervjuer".

Besvara fråga 2 utgående från Dahlgrens artikel:

2. Definiera och exemplifiera de fyra argumentationsstrategier som Dahlgren presenterar utgående från de fyra typer av frågor och status som en dispyt kan handla om enligt statusläran. (8 p)

Modellsvar:

1 p per definiering av argumentationsstrategi (bevisande, definierande, värderande och överförande) enligt punkterna 1-4 i Dahlgrens Tabell 1 (max 4 p):

Tabell 1. Statusläran och de fyra typer av status en dispyt kan handla om.

Frågor för att finna status	Typ av status	Argumentationsstrategi
1 Gjorde personen det?	fakta	bevisande
2 Vad gjorde personen?	definition	definierande
3 Var det rätt eller lämpligt?	kvalitet	värderande
4 Är detta rätt plats för sakfrågan?	procedur	överförande

2 p per exemplifiering av argumentationsstrategierna i Carl Bildts (2 p) och Håkan Juholts (2 p) retorik genom omnämning av de typer av status (fakta, definition, kvalitet eller procedur) som resp. person använder (1 p per rätt exemplifierad typ av status) enligt exemplen i följande avsnitt i Dahlgren (max 4 p):

"Carl Bildt har i regel bemött kritik tidigt på statusläran (fakta) och förflyttat sig varefter som ny information blivit tillgänglig (definition), vilket också är den mest effektiva strategin. Bildt erkänner sällan skuld (kvalitet), men det beror i regel inte på att han undviker skuldfrågan, utan han avfärdar den som irrelevant eller visar att journalisten har fel tidigare på statusläran (fakta eller definition). Om Bildt endast håller sig till fakta under kriser, så kan han alltid avfärda värderingar av hans handling på två sätt. För det första kan han säga att de moraliska frågorna ursprungligen kommer från de politiska motståndarna, och därmed tillhör det "politiska spelet" (underförstått att de är substanslösa). För det andra, om en journalist gör likadant kan han hänvisa till att journalisten inte förhåller sig objektiv och neutral, utan drivs av en politisk agenda.

Håkan Juholt erkänner däremot skuld (även då han nödvändigtvis inte har skuld) men hävdar att handlingarna oftast skedde med gott syfte (kvalitet). Juholt har vid minst ett tillfälle fått en fråga som varit felaktig vad gäller fakta. Bildt har, till skillnad från Juholt, omedelbart tagit udden av sådana frågor genom att ifrågasätta dess legitimitet, vilket får till följd att ingen skuld verkar "fästa" på honom. Juholt har å andra sidan valt en

strategi och hållit sig till den oavsett vilken ny information som blivit tillgänglig. Han hade därför kunnat välja en annan strategi, och därmed också förneka skuld i bostadsaffären, och på så vis tvinga journalisterna att bevisa hans skuld. När Juholt svarar på en fråga så godkänner han implicit presuppositionen av fakta och definition. Genom att ifrågasätta presuppositionen i journalistens fråga skulle han alltså kunna "strida" från statuslärans tidiga status betydligt oftare (fakta och definition), så att debatten inte leder vidare till skuldfrågan (kvalitet)."

Del 3: Besvara fråga 3 genom att skriva ett essäsvår.

Del 3 relaterar till artikeln av Kristian Myntti (2012) "Betydelsen av att vi har två nationalspråk i Finland".

Besvara fråga 3 utgående från Mynttis artikel:

3. Hur skiljer sig svenskan som ett nationalspråk i Finland från minoritetsspråk? Vilka konsekvenser skulle en omdefiniering av svenskan från ett nationalspråk till ett minoritetsspråk ha med tanke på språkets ställning? (8 p)

Modellsvår:

Hur skiljer sig svenskan som ett nationalspråk i Finland från minoritetsspråk? Omnämmande av någon av följande skiljelinjer mellan svenska och övriga minoritetsspråk enligt följande citat/avsnitt ur Myntti ger 1 p per punkt (max 2 p):

"Av grundlagen framgår med andra ord att Finland är ett officiellt tvåspråkigt land." "Det är att märka att Finlands grundlag inte beskriver finska och svenska som officiella språk i Finland, utan som Finlands två »nationalspråk»." (1 p)

"Nationalspråk är de språk som i första hand förknippas med en nation. Man kan hävda att termen nationalspråk är åtminstone en symboliskt starkare term än termen officiellt språk, som ofta förknippas med termen stat." (1 p)

"I tillägg till grundlagens 17 § 1 mom. om likställdheten mellan nationalspråken stadgas i paragrafens 2 mom. om kulturell och samhällelig likställdhet mellan landets finska och svenska befolkningsgrupper. Enligt bestämmelsen skall det allmänna tillgodose landets finskspråkiga och svenskspråkiga befolknings kulturella och samhälleliga behov enligt lika grunder. Enligt grundlagen är finlandssvenskarna med andra ord inte heller en minoritet i Finland." (1 p)

"Ett alternativ till den nuvarande regleringen i Finland enligt vilken svenska och finska är likaberättigade nationalspråk vore att språkens rättsliga ställning skulle bestämmas utifrån deras faktiska ställning så, att i grundlag och lag skulle föreskrivas om majoritets- och minoritetsspråk. En sådan lösning skulle innebära att svenskan skulle bli ett minoritetsspråk i landet och att språklagstiftningen skulle vara ett slags »skyddslag» för det svenska språket." (1 p)

Vilka konsekvenser skulle en omdefiniering av svenskan från ett nationalspråk till ett minoritetsspråk ha med tanke på språkets ställning? Omnämna av någon av följande konsekvenser av en omdefiniering av svenskans ställning enligt följande citat/avsnitt ur Myntti ger 1 p per punkt (max 6 p):

"Det är mycket svårt att inse hur en omdefiniering av svenskan från ett nationalspråk till ett minoritetsspråk, till exempel enligt samisk förebild, skulle kunna förstärka svenskans ställning i landet. Erfarenheter från Finland beträffande andra språk och från andra europeiska stater visar att minoritetsrättigheter aldrig når upp till lika rättigheter." (1 p)

"Jämfört med språklagen som är en allmän lag är den samiska språklagen i första hand tillämplig inom samerna hembygdsområde"

M.a.o.: Svenskan som minoritetsspråk skulle innebära att den i första hand var tillämplig inom vissa svenskspråkiga områden. (1 p)

"Författningar översätts till samiska endast i begränsad utsträckning."

M.a.o.: Svenskan som minoritetsspråk skulle innebära att författningar översätts till svenska endast i begränsad utsträckning. (1 p)

"Förutom den samiska språklagen finns det i Finland inga bestämmelser som gäller användningen av andra minoritetsspråk, med undantag för vissa bestämmelser i skollagstiftningen om kommunernas möjligheter att ordna undervisning i rommani som hemspråk." Alltså: Undervisning i svenska som hemspråk skulle inte längre vara en självklarhet. (1 p).

"Om svenska skulle bli ett minoritetsspråk till exempel enligt samisk förebild skulle det bli avsevärt mycket svårare att argumentera för att språket fortsättningsvis skall vara ett obligatoriskt ämne i landets finskspråkiga skolor." (1 p)

"...det svenskspråkiga militärtrupperbandet" skulle lättare kunna ifrågasättas (1 p)

"... Borgå stifts fortsatta existens" skulle lättare kunna ifrågasättas. (1 p)

"Riksdagens arbetspråk skulle med stor sannolikhet bli enbart finska." (1 p)

"Sannolikt skulle endast utvalda lagar översättas till svenska." (1 p)

"Om svenska skulle bli ett minoritetsspråk finns det också en uppenbar risk för att språket med tiden skulle komma att betraktas endast som ett bland många andra minoritets- och invandrarspråk som talas vid sidan av finska i ett allt mer multikulturellt Finland." (1 p)

"Europarådets övervakningsorgan för den europeiska stadgan för landsdelseller minoritetsspråk har kunnat slå fast att Finlands språklagstiftning formellt uppfyller Finlands folkrättsliga förpliktelser, men att det fortfarande finns problem när det gäller

rättigheternas förverkligande i praktiken. Problemen gäller framförallt tjänstemännens bristfälliga kunskaper i svenska. Det här är emellertid ett problem som inte kan tillrättaläggas genom att omdefiniera svenskan från ett med finskan likvärdigt språk till ett minoritetsspråk. Det finns däremot en uppenbar risk för att en sådan åtgärd skulle vara ägnad att ytterligare försvåra rekryteringen av tjänstemän med tillräckliga kunskaper i svenska i framtiden.”

M.a.o.: Riksdagens grundlagsutskotts kontroll av lagarnas språkliga grundlagsenlighet skulle bortfalla varmed den framtida rekryteringen av tjänstemän med tillräckliga kunskaper i svenska skulle försvåras varmed den svenskspråkiga befolkningens möjligheter att erhålla tjänster på det egna språket skulle inte lägre tillgodoses enligt lika grunder (som finskspråkiga befolkningens). (1 p)

Del 4: Besvara fråga 4 genom att skriva ett essäsvår.

Del 4 relaterar till texten av Elina Oinas och Anna Collander (2007) ”Tjejgrupper – rosa rum, pippifeminism, hälsofrämjande?”.

Besvara fråga 4 utgående från Oinas och Collanders artikel:

4. Beskriv och exemplifiera vad Oinas och Collander menar med ett Pippi-ideal. (3 p)
Diskutera utifrån författarnas resonemang vilka problem som kan uppstå ur ett Pippi-ideal och hur deltagandet i en tjejgrupp kunde motverka problemen. (5 p)

Modellsvar:

Beskriv och exemplifiera vad Oinas och Collander menar med ett Pippi-ideal. (3 p) Omnämmande av någon av följande huvudpunkter i följande citat/avsnitt ur Oinas/Collander ger 0,5 p per punkt (max 2 p):

”...*kroppsideal och hälsokunskaper* visar på en tendens som är stark för dagens ungdom, nämligen Pippi-idealet.”

”*Idealet om den starka aktören, hjältneneflickan som själv skapar sitt liv kallar vi Pippi-feminismen* för att den har den ensamma, starka Pippi-figuren som sin hjältninna.”

”...*Pippi-idealet... kunde definieras som situationsbunden handlingskraft...*”

”*Budskapet i Pippi-idealet är att det är helt enkelt upp till en själv att aktivt börja skapa sitt liv.*”

Behandlingen av kroppsideal och hälsokunskaper visar på en tendens som är stark för dagens ungdom, nämligen Pippi-idealet. Idealet om den starka aktören, hjältinneflickan som själv skapar sitt liv kallar vi Pippi-feminismen för att den har den ensamma, starka Pippi-figuren som sin hjältinna. Hon struntar i vad andra tycker och gör, för hon är stark i sig själv. Vi föreslår att Pippi-idealet är direkt farligt med tanke på självförtroende, eller emancipation, någonting som efter denna undersökning kunde definieras som situationsbunden handlingskraft (jfr. Widerberg 1995). Detta påstår vi gäller oberoende av om man använder sig av en psykologisk eller poststrukturalistisk syn på jaget. Budskapet i Pippi-idealet är att det är helt enkelt upp till en själv att aktivt börja skapa sitt liv. Vi menar att om tjejgruppens diskussioner inte strävar efter att identifiera allmänna mönster, att hjälpa flickorna att förstå den verklighet där deras liv formas, lämnar de flickan utan verktyg att hantera de hårda kraven. Hon lämnar gruppen med en känsla av ett individuellt ansvar som kan verka skuldbeläggande för flickan.

Omnämmande av något av följande exempel ur intervjuцитaten i följande avsnitt ur Oinas/Collander ger 0,5 p (max 1 p):

Skeggs 1999). Ledarna stod handfallna inför flickornas åsikter om det goda livet och drömmarna. De saknade mod och verktyg att ta itu med dem eftersom de insisterade på sin individfokusering eller principen om flickors egna rum. Det personliga lyftes aldrig på det sociala planet – allt är upp till en själv. Både klass och kön som sociala fenomen förbises i ett dylikt synsätt. Ofta handlar det inte om klass, utan hjältinneidealet som förekom som ideal i båda grupperna. Här är ett typiskt citat ur en diskussion om bantning och självkänsla som kunde vara ur båda grupperna:

Nog vet jag på riktigt att man borde acceptera sig själv sådan man är, att det sku va allra bäst så, men int kan man riktigt någo åt det när man lever just den här tiden. Att man har sånt att fan om jag var kanske lite smalare eller vackrare eller någo sånt. Man kan int hjälpa det. Och så att bara man hade bra självdisciplin så kunde man kanske bli av med några kilon. Men int e jag kanske, int tar jag så på allvar det här med utseende.

ansvar som kan verka skuldbeläggande för flickan. Här talar Stella med Pippi-attityd:

Stella: Männskor kan säga såhär att "ja, att som flickor, man ska vara feminist, och stark och inte behöva ha nån pojkvän" och sådär och så tycker man att "jo men jag vill ha en pojkvän" och "nej nej" säger dom. Det skiljer sig jättemycket vad man borde vara och hur man är, eller vad man tycker själv att vad man borde, hur man borde bete sig, och hur man egentligen beter sig.

Intervjuaren: Mm. Tänker du att för er också, att det finns lite nåt såndänt feministideal, att man borde vara jättestark och...

Stella: Jå, jå jå. Det finns sådär att man vet egentligen alltid att man borde vara stark, och sådär, och stå för sig själv, och sådär att inte låta pojkarna tvinga en att vara nån du inte är, och okej om dom inte tycker om det så skit i det, då är dom inte värda dig. Men det är jättesvårt att hålla kvar dom där idealen sådär efteråt, när du har lämnat tjejgruppen och du sitter där i klassen och tittar på den där snyggaste pojken och sådär, så han är nu ihop med den där som har märkeskläder, och du har dina fula jeans, men egentligen ska du inte bry dig.

Diskutera utifrån författarnas resonemang vilka problem som kan uppstå ur ett Pippi-ideal och hur deltagandet i en tjejgrupp kunde motverka problemen. (5 p) Diskussion kring någon av följande huvudpunkter i följande utdrag/citat ur Oinas/Collander ger 1 p per punkt (max 5 p):

1 p för att se den individcentrerade tankegången som problematisk:

Lösningen på problem en tjej kan stöta på reduceras till ett individualistiskt hjältinneperspektiv där den enskilda tjejen betraktas som "en aktör som struntar i omgivningen och hittar kraft i sig själv..."

Denna individcentrerade tankegång bygger på en tro på ett individualistiskt jag som kan själva bryta sig loss från de krav, fördomar eller diskriminerande föreställningar som läggs henne.

"Förutom att Pippi-flickans liv är hårt och ensamt, är en dylik syn på subjektiviteten enligt den poststrukturalistiska synen ett smalt sätt att betrakta aktörskap."

1 p för att specificera någon av följderna av den individcentrerade tankegången:

Detta ideal är direkt farligt eftersom tjejerna "lämnar gruppen med en känsla av ett individuellt ansvar som kan verka skuldbeläggande...". Klarar en tjej inte att skapa sitt eget liv blir felet hennes.

Utan en diskussion med ett större samhällsperspektiv blir det dock ett väldigt stort ansvar som åläggs en tonåring – Oinas och Collander beskriver Pippi-flickans liv som "hårt och ensamt".

Att inte lyckas bli den feministiska starka tjej som man borde vara, kan bli en börda.

"Pippi är ensam, ansvarig för sitt liv, hon får inget stöd utifrån, och hon vägras möjligheten att spegla sig själv mot de andra..."

"Vi föreslår att Pippi-idealet är direkt farligt med tanke på självförtroende, eller emancipation..."

1 p för att tjejgruppen kan medvetandegöra unga tjejer om sambandet mellan personlig utveckling och samhälleliga utvecklingsprocesser:

Tjejgruppen kan lyfta diskussionen från individuella lösningar till en problematisering på en högre, samhällelig nivå.

Tjejgruppen kan fungera som ett verktyg att medvetandegöra tjejer "att kritiskt granska samhälleliga villkor för flickor ur deras egna perspektiv"

"... det (i alla fall potentiellt) lovande med tjejgruppsarbetet är att det beaktar både det psykologiska perspektivet om individens behov av närhet och distans som samtida utvecklingsprocesser..."

1 p för att tjejgruppen kan medvetandegöra unga tjejer om strukturella mönster eller begränsningar/möjligheter:

"Vi menar att om tjejgruppens diskussioner inte strävar efter att identifiera allmänna mönster... lämnar de flickan utan verktyg att hantera de hårda kraven."

"Tjejgrupper kunde stöda flickor i ett flickskap som bygger på en medvetenhet om begränsningar; där dock förändringar och alternativ också är möjliga, särskilt i ett kollektiv."

1 p för synliggörande av normer och förväntningar i tjejgruppen:

Tjejgruppen kunde vara en miljö där krav och villkor blir synliga, där avvikande och olikheter, rebelliskhet mot normer och förväntningar, övas och parodieras tillsammans, med hjälp av experimenterande och humor. Tjejgruppen kan även "operationalisera teoretiska tankar om ett performativt kön"

"Jaget är såväl politiskt som personligt... Tjejgruppen kan skapa ett rum där detta föränderliga jag kan studeras och testas på ett tryggt sätt..."

1 p för iscensättning av felrepetitioner, parodi eller humor som verktyg för att hitta självbild i en tjejgrupp:

Parodiska felrepetitioner, skulle i en tjejgrupp kunna innebära ett "utforskande av en egen individualitet och en integrering av ens goda och dåliga sidor, så att också det egna jagets begränsningar kan accepteras och deltagarna kan hitta fram till en mer realistisk självbild. Om tjejgruppen är det trygga rum den bör vara, kan den erbjuda stöd och vara en arena där tjejerna tillsammans kan leka med och felrepetera olika performativa iscensättningar.

"Tjejgruppen kan i princip erbjuda ett utrymme för spel med olika identiteter..."

Relevanta avsnitt i Oinas/Collander:

själv. Vi föreslår att Pippi-idealet är direkt farligt med tanke på självförtröende, eller emancipation, någonting som efter denna undersökning kunde definieras som situationsbunden handlingskraft (jfr. Widerberg 1995). Detta påstår vi gäller oberoende av om man använder sig av en psykologisk eller poststrukturalistisk syn på jaget. Budskapet i Pippi-idealet är att det är helt enkelt upp till en själv att aktivt börja skapa sitt liv. Vi menar att om tjejgruppens diskussioner inte strävar efter att identifiera allmänna mönster, att hjälpa flickorna att förstå den verklighet där deras liv formas, lämnar de flickan utan verktyg att hantera de hårda kraven. Hon lämnar gruppen med en känsla av ett individuellt ansvar som kan verka skuldbeläggande för flickan. Här talar Stella med

Pippi-feminismens problem är att den betraktar den starka flickan som en aktör som struntar i omgivningen och hittar kraft i sig själv, och därmed begränsar aktörskapet i ett socialt vakuum. Pippi är ensam, ansvarig för sitt liv, hon får inget stöd utifrån, och hon vägras möjligheten att spegla sig själv mot de andra – hon skall ju vara ovanför "de andra". Förutom att Pippi-flickans liv är hårt och ensamt, är en dylik syn på subjektivitet enligt den poststrukturalistiska synen ett smalt sätt att betrakta aktörskap. Tjejgrupper kunde stöda flickor i ett flickskap som bygger på en medvetenhet om begränsningar; där dock förändringar och alternativ också är möjliga, särskilt i ett kollektiv.

Tjejgruppen kan i princip erbjuda ett utrymme för spel med olika identiteter, som enligt psykologin är av största vikt under tonåren, där tidigare erfarenheter ska integreras till ett mångsidigt, flexibelt och sammanhängande jag (Danielsen m.fl. 2000). Vi föreslår att det (i alla fall potentiellt) lovande med tjejgruppsarbetet är att det beaktar både det psykologiska perspektivet om individens behov av närhet och distans som samtidiga utvecklingsprocesser, och det poststrukturalistiska perspektivet på jaget som konstitueras genom en serie av möten och diskursiva praktiker. Utmaningen för tjejgruppsarbetet är att skapa ett rum där de olika aspekterna av det sociala jaget får lekutrymme. Medan tjejgruppen beaktar psykologiska behov av trygghet, vill vi här också betona den sociala och politiska sidan av att växa upp till kvinna i ett givet samhälle – som vi påstår vara viktig också för de psykologiska och hälsofrämjande fördelarna med verksamheten. Jaget är såväl politiskt som personligt – det privata är politiskt är det gamla feministiska mottot. Tjejgruppen kan skapa ett rum där detta föränderliga jag kan studeras och testas på ett tryggt sätt – eller med andra ord, ett rum där olika performativ kan iscensättas och "felrepereras" (Butler 1990) just för att man genom diskussioner har blivit medveten om reglerna och gränserna. I ett kollektiv kan de lekas med och ränjas på.

Del 5. Besvara fråga 5 genom att skriva ett essäsvår.

Del 5 relaterar till texten av Stefan Sjöblom och Siv Sandberg (2015) "Svenskfinland och reformerna – vad har de betytt för handlingsutrymmet?".

Besvara fråga 5 utgående från Sjöbloms och Sandbergs artikel.

5. Sjöblom och Sandberg anger tre typer av reformer som gäller: 1) politik och produktion, 2) styrning och ledning och 3) samordning. Redogör för vad som eftersträvas med de olika reformtyperna och diskutera vilka följder de har ur språklig synvinkel. (8 p)

Modellsvar:

Omnämmande av punkterna i Sjöbloms/Sandbergs Figur 1 under rubrikerna "Vad eftersträvas?" och "Viktiga följder" ger 0,7 poäng per punkt (totalt 12 st $\approx$ 8 p) förutsatt att de relateras till den korrekta typen av reform. (Max 8 p)

Figur 1. Typer av reformer som har haft en stor betydelse ur språklig synpunkt

Vad gäller reformerna?	Vad eftersträvas?	Viktiga följder
Politik och produktion	Större marknadsmässighet Klarare och enklare organisering	Den språkliga regleringen utmanas Föränderliga administrativa och territoriella indelningar
Styrning och ledning	Ramlagstiftning framför detaljreglering Förstärkt ledarskap och resultatstyrning	Nya och varierande instrument för den språkliga organiseringen Förvaltningsenheterna får ett större ansvar
Samordning	Effektiverad problemlösning Förändringskänslighet	Nya strukturer för samordning Stegvisa och decentraliserade reformer